Blogi

Pankkeja kehotetaan osallistumaan keskuspankkien luotto-operaatioihin keskuspankkitalletusten vähentyessä

Rahapolitiikka | 12.05.2026 | Sivi Palmén

KIRJOITTAJA

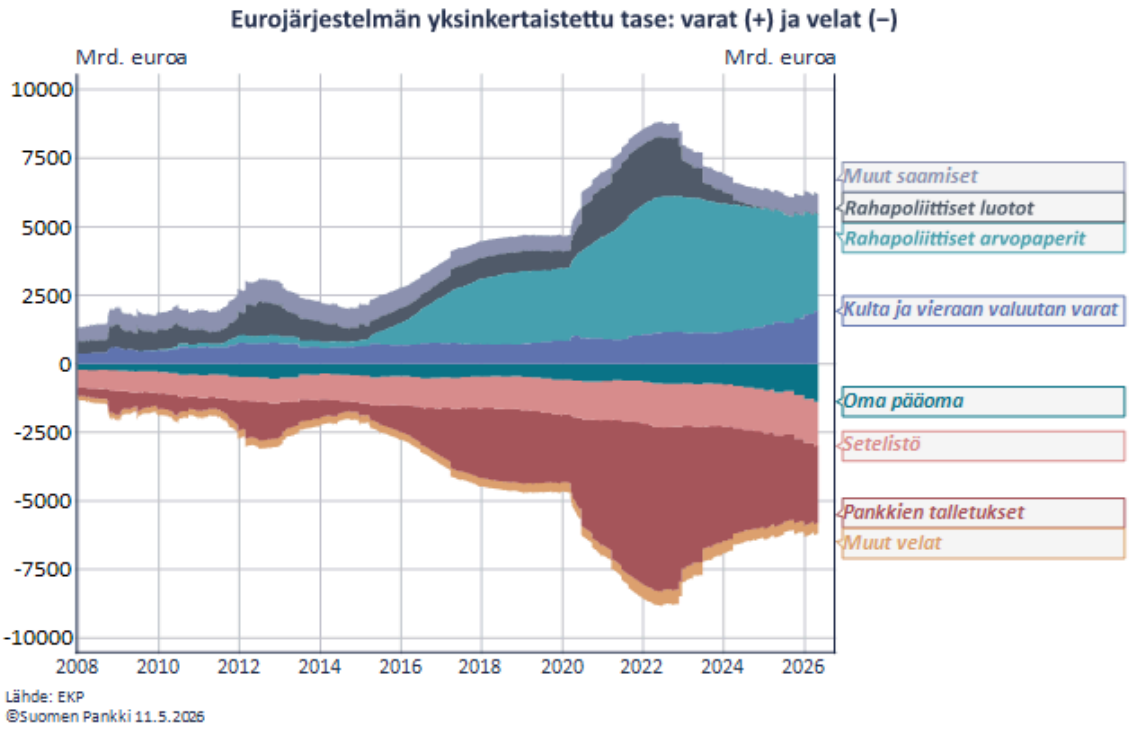
Sivi Palmén
Markkina-analyytikko

Eurojärjestelmä arvioi, että keskuspankkitalletusten määrä pankkijärjestelmässä laskee siten, että noin puolet euroalueen pankeista saavuttaa itse tavoittelemansa talletusten tason tämän vuoden lopussa. Keskuspankkitalletusten määrän vähentyessä keskuspankkiluottojen käytön odotetaan puolestaan nousevan nykyisestä.

Eurojärjestelmä arvioi, että keskuspankkitalletusten määrä pankkijärjestelmässä laskee siten, että noin puolet euroalueen pankeista saavuttaa itse tavoittelemansa talletusten tason tämän vuoden lopussa. Keskuspankkitalletusten määrän vähentyessä keskuspankkiluottojen käytön odotetaan puolestaan nousevan nykyisestä.

Eurojärjestelmän tase on pienentynyt loppuvuodesta 2022 alkaen. Tämän taseen ns. normalisoitumisen odotetaan jatkuvan myös tulevina vuosina. Keskuspankin rahapoliittisten arvopaperiomistusten määrän, joka on keskuspankin taseen varat-puolella, annetaan supistua siinä tahdissa, jossa osto-ohjelmissa hankittuja velkakirjoja erääntyy. Tämän myötä puolestaan taseen velkapuolella vastaeränä olevat liikepankkien keskuspankkitalletukset laskevat (kuvio 1). Keskuspankkitalletusten määrä vaikuttaa lyhyiden markkinakorkojen määräytymiseen ja rahapolitiikan välittymiseen.

Kuvio 1.

Rahamarkkinat toimivat hyvin

Pankkien keskuspankkitalletusten määrä on laskenut vuoden 2022 korkeimmasta tasosta, noin 4900 miljardista eurosta, nykyiseen noin 2600 miljardiin euroon. Eurojärjestelmä arvioi, että talletusten määrän pienenemistahti on jatkossa noin 470 miljardia euroa vuodessa.

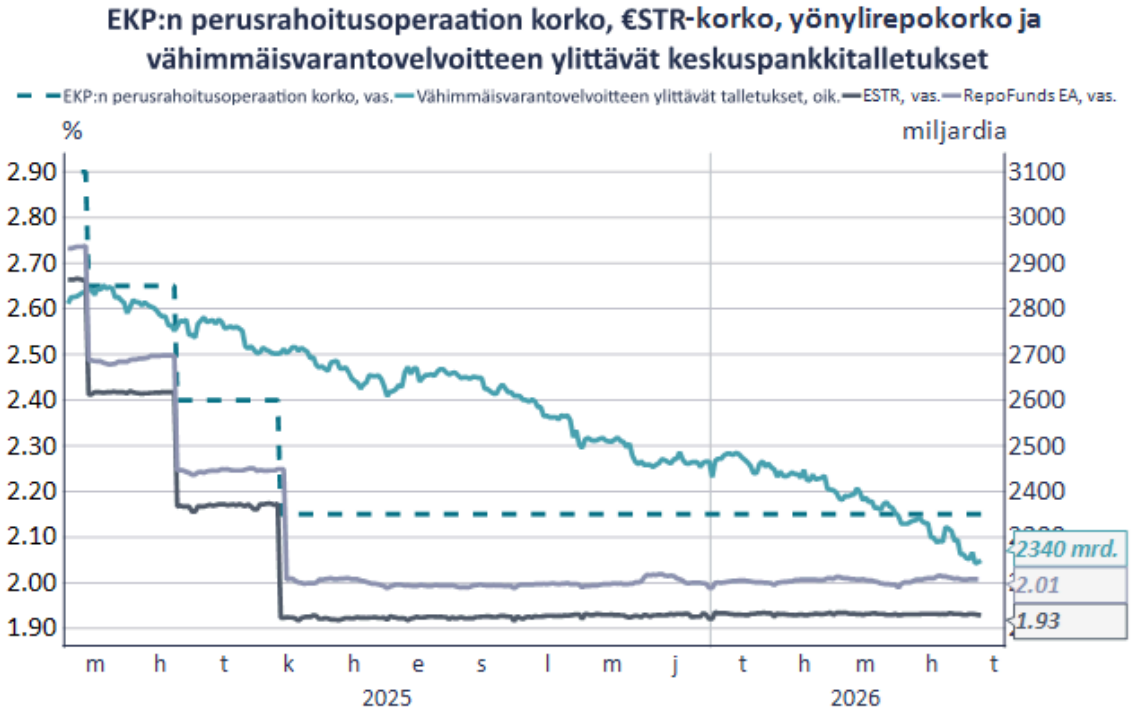
Keskuspankkitalletusten määrä kokonaisuudessaan on edelleen runsas, vaikkakin yksittäisten pankkien tilanteet voivat vaihdella. Nykytilanteessa euroalueen pankkien markkinalähtöinen rahoitus ja pankkien pääsy rahamarkkinoille toimivat hyvin, eikä pankkien tarvitse tällä hetkellä osallistua eurojärjestelmän kansallisten keskuspankkien luotto-operaatioihin maksuvalmiutensa ylläpitämiseksi.

Kun keskuspankkitalletusten määrä laskee, pankkien tarve rahoituksen välitykseen rahamarkkinoilla lisääntyy. Eurojärjestelmän selvityksen mukaan pankit ovat entistä aktiivisempia erityisesti vakuudellisilla rahamarkkinoilla eli repoissa. Pankit hakevat rahamarkkinoilta lyhytaikaista rahoitusta tai lainaavat rahaa vakuutta vastaan muille pankeille.

Vakuudeton rahamarkkinakorko eli €STR-korko on jo vuodesta 2023 alkaen ollut matalammalla tasolla kuin vakuudelliset repokorot (kuvio 2). Vakuudettoman ja vakuudellisen rahamarkkinan rakenteet ja osapuolet eroavat toisistaan, mikä vaikuttaa myös näiden korkojen tasoon.

Vakuudettomilla rahamarkkinoilla käteistä sijoittavat erityisesti ne toimijat, joilla ei ole pankkien tavoin mahdollisuutta tehdä talletuksia keskuspankkiin tai pääsyä keskusvastapuoliselvitykseen, joka on tarpeen vakuudellisella rahamarkkinalla.

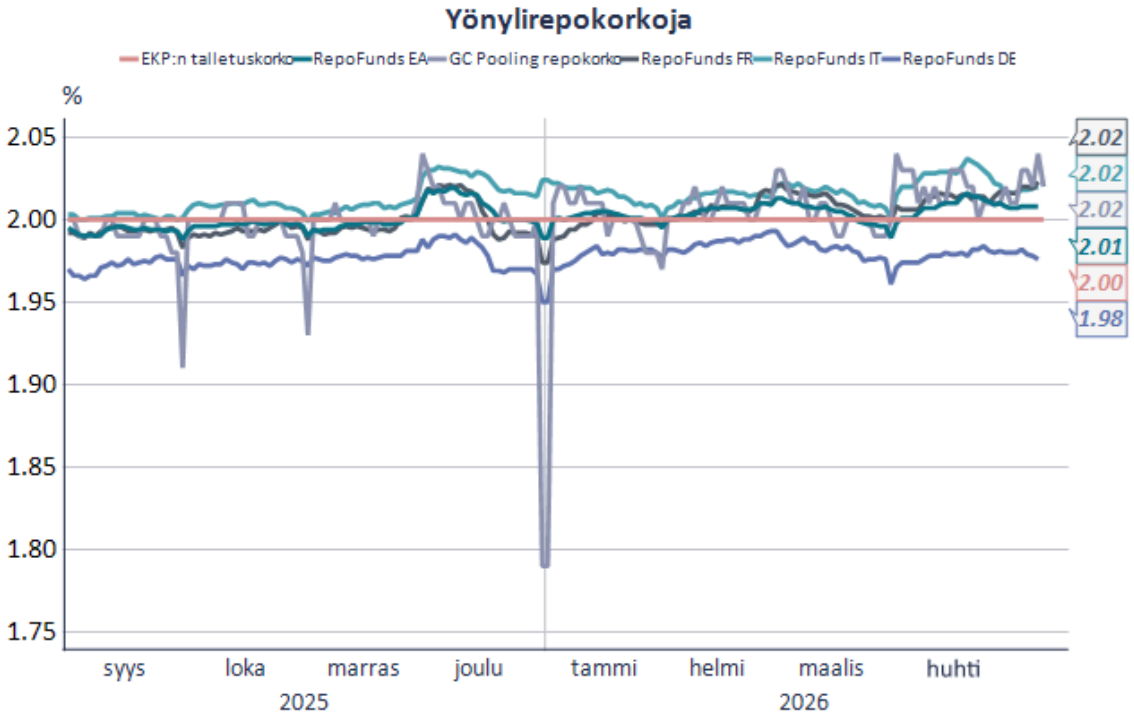
Kuvio 2.

Lähde: Bloomberg.
©Suomen Pankki 11.5.2026

Repokorkojen maakohtaisesta hinnoittelusta (kuvio 3) näkyy, että keskuspankkitalletusten vähentymisestä huolimatta vuosien 2025 ja 2026 aikana repokorot ovat pysyneet verrattain vakaana. Repokorot ovat lähellä EKP:n talletuskoron tasoa (nyk. 2,0 %). Voi kuitenkin olettaa, että rahamarkkinakoroista erityisesti repokorot nousevat tulevaisuudessa lähemmäs EKP:n perusoperaatioiden korkoa (kuviossa 2, tällä hetkellä 2,15 %), kun keskuspankkitalletusten määrä edelleen laskee.

Kuvio 3.

Lähde: Bloomberg.
©Suomen Pankki 11.5.2026

Keskuspankkiluotot osaksi pankkien normaalia toimintaa

Pankkien varainhankintapaletti on kokonaisuus, joka koostuu pitkäaikaisen rahoituksen lisäksi myös lyhytaikaisesta rahoituksesta. Pankkien maksuvalmiuden ja varainhankinnan tavoitteita ohjaa myös sääntely: erityisesti maksuvalmiusvaatimus sekä pysyvän varainhankinnan vaatimus.

Markkinarahoituksen lisäksi yksi keino pankeille maksuvalmiuden ja keskuspankkitalletusten tason ylläpitämiseksi on keskuspankkirahoituksen käyttö. Tällä hetkellä pankkien osallistuminen keskuspankkiluottoihin on sekä euroalueella että Suomessa historiallisesti katsottuna keskimäärin erittäin vähäistä. Tilanne tulee kuitenkin muuttumaan, mutta muutoksen ajankohtaa ei vielä tällä hetkellä voida tarkasti arvioida.

Eurojärjestelmä toteutti viime syksynä laajalla otannalla euroalueen pankkien maksuvalmiudesta ja varainhankinnasta vastaaville toiminnoille suunnatun kyselyn, jonka suunnittelussa ja toteutuksessa myös Suomen Pankilla oli aktiivinen rooli. Kyselyn tarkoituksena oli muun muassa selvittää, mikä on se minimitaso, jolla pankit itse haluavat keskuspankkitalletustensa määrän vähintään pysyvän. Kyselyn tulokset käsitellään eurojärjestelmässä luottamuksellisesti, mutta yleisiä johtopäätöksiä on julkaistu EKP:n blogissa. Julkaisulla halutaan myös kannustaa pankkeja varautumaan keskuspankkitalletusten vähentymiseen. Eurojärjestelmä ennustaa, että vuoden

2026 lopussa keskuspankkitalletusten määrä pankkijärjestelmässä laskee tasolle, jolla noin puolet euroalueella toimivista pankeista saavuttaa itse määrittelemänsä tavoitetason. Tällä hetkellä noin kolme neljäsosaa pankeista on tilanteessa, jossa keskuspankkitalletusten määrä on tavoitetason yläpuolella.

Ennen finanssikriisiä – siis vielä 2000-luvun alussa – pankkien osallistuminen eurojärjestelmän tavanomaisiin luotto-operaatioihin oli säännöllistä. Sen jälkeisenä aikana eurojärjestelmän runsaan likviditeetin rahapolitiikka on vähentänyt tarvetta osallistua luotto-operaatioihin.

Odotamme, että keskuspankkitalletusten määrän edelleen pienentyessä ja markkinarahoituksen hinnan kallistuessa suhteessa kiinteäkorkoisiin keskuspankkiluottoihin pankit tulevat käyttämään keskuspankkiluottoja enenevässä määrin, ja kannustamme pankkeja ottamaan nämä luotot osaksi normaalia toimintaansa.

Tästä syystä pankkien tulisi myös testata luottoihin osallistumista vuosittain. Suomen Pankin osalta kotimaisia rahapolitiikan vastapuolia on kehotettu varautumaan keskuspankkitalletusten yleiseen vähenemiseen ja testaamaan luottoihin osallistumista tämän vuoden aikana. Osa pankeista onkin alkuvuoden aikana jo aktivoitunut, ja muita kannustamme rohkeasti mukaan. Keskuspankkiluottojen käyttöön ei tulisi liittyä negatiivisia mielleyhtymiä valvojan, sijoittajien tai luottoluokittajien tahoilta, vaan se tulisi nähdä normaalina osana pankkien likviditeetin hallintaa.

Asiasanat

rahamarkkinat, rahapolitiikan toteutus, rahapolitiikka